Ч. 77 (13.975). Львів, неділя 24. березня 1935. Pooztowa opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 504-060. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:

Місячно	5·00 зол.
Чвертьрічно	15·00 „
Піврічно	30·00 „
Річно	60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Протести проти руйнування св. Софії в Києві.

Вістка про намір большевиків зруйнувати Собор Св. Софії в Києві, викликала голосний протест англійської громадської опінії і впливових органів англійської преси.

„Таймс" в 27. лютого містить допис відомого мистця сер Віліяма Мільнера, який „висловлює свій голосний протест, як архітект, проти знищення незаступного мистецького твору". Дописувач загадує, що Св. Софія є такою власністю мистецького людського загалу, як Йорк-Мінстер або Собор Св. Павла в Англії. „Св. Софія — каже він — викликає подив і захоплення всіх генерацій".

Сер Віліяма Мільнера горяче підтримує Анета М. Б. Мікін у „Таймсі" з 12. березня. В цій довгій статті згадується про мистецькі цінності Собору Св. Софії, побудованого князем Ярославом у 1037. році. Стаття звертає особливу увагу на незрівняні фрески, мозаїки, запрестольну Діву Марію в темно-блакитній туніці на золотому тлі, гробницю князя Ярослава й інші мистецькі твори, яким нема рівних у світі.

„Ню Стейтсмен Енд Нейшен" з 16. березня нагадує, що большевики дуже пишаються будівлею Дніпрельстану й одночасно руйнують Св. Софію — славу і красу Києва.

Протестні статті в цій справі надрукували ще: „Морнінґ Пост" (28. лютого), „Таймс" (дня 1., 5. і 14. березня).

(УКБЮРО ЛЬОНДОН.)

Культурний світ в обороні київської Святої Софії.

„Журналь де Женев" з 16. ц. м. приніс замітку такого змісту: „Зруйнування катедри Святої Софії в Києві. Проект зруйнування славетної катедри Святої Софії в Києві викликав зрозуміле обурення в мистецьких колах усього світу. Ця загально відома церква є єдиним памятником византійського мистецтва XI. віку, добре вдержаним та реставрованим славнозвісним гетьманом Мазепою. Церква ця положена в куті великої площі, тому покликатися на потреби руху ніяким чином не можна; можна думати, що це є кампанія проти історичних українських памятників".

До цієї замітки можна додати, що в пресі та фаховій літературі плянуються статті на повищу тему. Для українських істориків та критиків мистецтва є добра нагода подати до світової літератури відомости про історичне та мистецьке значіння Святої Софії, а також звернути увагу світа на систематичне варварське нищення Москвою київської Печерської Лаври та інших памятників релігійного мистецтва.

Автори, що не малиб безпосередніх звязків з дотичними европейськими виданнями, можуть присилати свої статті на ці теми у французькій, англійській чи німецькій мові до Українського Бюра в Женеві. Ніяких матеріяльних зобовязань супроти авторів Бюро на себе перебирати не може.

(УКБЮРО ЛЬОНДОН.)

Анґльо-Український Комітет та анґлійська преса.

Створення Анґльо-Українського Комітету найшло широкий відгук в анґлійській пресі. Ціла низка часописів ріжних напрямків оповістила своїм читачам про заснування цього Комітету, а саме: „Таймс" (з 1. березня), „Бірмінгам Пост" (з 1. березня), „Бюлетин Енд Скатс Пікторал" (з 1. березня), „Ґлесґо Івнінґ Таймс" (з 1. березня), „Ґлесґо Геральд" (з 4. березня), „Нір Іст Енд Індія" (з 7. березня), „Манчестер Ґардіян" (з 14. березня).

Всі ці часописи підкреслюють важливість українського питання для сучасної Европи.

(УКБЮРО ЛЬОНДОН.)

Будують шість нових летунських баз.

ВАШИНГТОН, 23. 3. ПАТ. Військова комісія палати репрезентантів затвердила проект будови шістьох великих летунських баз для оборони кордонів Злучених Держав.

Сільсько-господарські курси Союзу Українок для інструкторок.

Центральне Т-во Союз Українок у Львові, виконуючи постанову Загального Зїзду, що відбувся в днях 20. і 21. березня ц. р., розпочинає з днем 5. квітня Курс домашнього і сільського господарства для інструкторок. Курс триватиме три місяці і є обмежений на 20 осіб. Курсантки мусять мати семинарійну, або гімназійну матуру, першенство матимуть ті, що їх поручать Філії Союзу Українок. Оплата Курсу виноситиме по 15 зол. місячно. Курсантки можуть харчуватися на Курсі, а також і про дешеве приміщення подбає Управа Курсу. Подання з відписом свідоцтв і коротким життєписом слід вносити до Головного Виділу С. У., Львів, вул. Сикстуська 44. до 1-го квітня.

Злочинна еміґраційна аґітація.

Стверджено, що в останніх часах у застрашаючий спосіб шириться в цілому краю еміґраційна аґітація за виїздом на чужину. Щоденно приходять до Львова сотки наших селян, які розповідають неймовірні історії, а саме, що по селах вештаються якісь аґенти та обіцюють вільний виїзд до таких країв, як Палестина, Манджурія, Ліберія, Кипр, Марокко і краї Південної Африки. Аґенти гарантують безплатний переїзд, негайне одержання праці або наділу землі і впевняють, що це неправда, начебто еміґрація мала бути припинена. Охочих до виїзду негайно записують за заплатою 2 до 5 золотих. Деякі аґенти приходять з фотографічними апаратами, роблять знимки зареєстрованих і це наші селяни вважають доказом, що мають до діла з дійсними висланниками якихсь заграничних фірм.

Деякі села обхопила просто якась еміґраційна психоза. Ті, що приходять до Львова — є такі випадки, що ідуть 60—70 км. пішки! — розповідають про якісь афіші, в яких подані всі країни, куди можна їхати і скільки тисяч робітників куди потоебі.

Подаємо до відома, що під сучасну пору ніяких свобідних виїздів нема і що голошення інших вісток — це свідоме вводження в блуд населення, яке для наживи роблять злочинні елементи. Тим вісткам нехай ніхто не вірить і тимбіче даремне не трудиться до Львова, бо тут ніхто йому не поможе і за границю він виїхати не зможе. Всіх, що голосять фальшиві вістки про еміґрацію, треба або гонити із сіл, або віддавати в руки поліції.

Тому, що злочинна робота еміґраційних обманців сильно тепер поширилася, звертаємося з проханням до Вч. Отців Парохів, Вп. Учителів, освітніх і громадянських діячів у цілому краю, щоб остерігали населення перед тією аґітацією, яка деколи останній гріш вириває нашому селянинові, наражує його на далекі мандрівки і ширить по наших селах шкідливе баламутство.

Т-во Опіки над Українськими Еміґрантами.
Львів, вул. Вишневецьких ч. 4.

Всі зложимо „Дар Просвіті" — всі своїми власними силами викуємо кращу долю нації.

Повною парою.

Варшава, 22. березня 1935.

Вже третій день працює сойм так, як вже давно не працював. Хто не знав би умовин політичного життя в Польщі і зайшов тепер до сойму, мав би оману, що в Польщі парлямент має дійсно голос і може з власної ініціятиви та волі рішати про державні справи. В соймі нечувана в останніх роках скількість послів. Оживились кульоари. Всі ходять, говорять, перешіптуються. Журналісти мають свої „добрі дні", бо можуть бодай старатися виловити чи видумати якусь політичну комбінацію, підглядаючи, хто з ким говорить, довше чи коротше, та вимахує більше або менше руками. Йдуть всякі звістки до преси, словом — рух, життя у варшавському соймі!

Однак у цьому небувалому русі, в тому давно невиданому оживленню видно вже яскраво ніщо інше, як передсмертні конвульсії сойму. Може сойм скінчить життя за кілька днів чи годин, — а може ще дозволять йому зібратися весною, щоб тоді вирішити нову виборчу ординацію.

Та це все „може", бо ніхто в дійсності не знає, що станеться за годину. Ті, котрі знають це, не зраджуються ні пів словом. Адже це їх випробована метода і давній спосіб заскакувати публику доконаними фактами, що їм, як учить досвід, виходило досі на добре. Всі хотіли би бодай з їхніх мін щось вичитати — та вони мовчать. Дійсно „козак знає, а мовчить".

Тому й таке гостре поготівля. Всі клюби дали приказ своїм членам не виїздити з Варшави, бо кожної години може знайтись на черзі нарад... конституція. Всі польські опозиційні партії памятають минулорічну научку з вирішенням конституції. Проурядові посли також всі змобілізовані; деякі з них удають, що „щось знають, як то „буде", але щиріші кажуть правду, що і вони нічого не знають.

Коли, — себто чи за день чи за годину прийде під наради сойму конституція — не знають. Одно річ певна і то цілком певна: **конституція буде ухвалена.** Заповіла це вчора у передовій статті ясно і недвозначно зреферована вчора у „Ділі" „Ґазета Польска". Заповіла вона щось „нове". Для одних це нове ще величина невідома, а для інших певне.

Серед таких настроїв, серед тої непевности, — сойм працює повною парою. Що дня на черзі нарад по двайцять і більше точок. Є справи меншої ваги, є і справи першорядного зна-

чення, а зокрема для нас, українців. Ухвалено напр. голосами проурядової більшости цілу низку податків чи пак додатків до податків. Рішено тими самими голосами нову двістімільйонову внутрішню позичку, а на закінчення податок примусової праці у формі т. зв. шарварків. Ця остання справа була викликала широку дебату так на комісії, як і на пленумі сойму. Має вона теж свою передісторію, про яку варта коротко згадати.

На урядовий законопроєкт шарварків довгий час не хотіла погодитися т. зв. „людова група" з ББ, в чому їм помагали обшарники. Ці людові бебеки навіть з тим не крилися і говорили, що не допустять до ухвалення шарварків. Сердеги добре знають, як їх за це привитає населення. Та що з того бунтування і кивків у чоботі: не помогло нічого. Приказ згори був сильніший. Уряд дозволив їм поробити деякі дрібні поправки, але сама засада примусової праці на селі, як нової тяжкої данини, лишилася. Українці виступили дуже рішуче проти того закону. Польські опозиційні партії не щадили гірких слів для уряду, і видно було з очей селян з ББ, як вони погоджувалися зі словами опозиції!

Був ще один урядовий податковий законопроєкт, а саме ґрунтовий податок, що мав дуже важко вдарити по всьому хліборобському населенню. Ішов він так далеко, що мав в деяких випадках потроювати дотеперішній ґрунтовий податок. Тим разом бунт хліборобських груп ББ поміг. На скарбовій комісії, коли прийшов цей законопроєкт під обради, зявилась несподіванка для опозиції: Референт з ББ запропонував, щоби замість нового ґрунтового податку ухвалити лише закон про нову клясифікацію ґрунтів, себто те, чого віддавна всі селяни домагаються. За цим внеском голосували всі клюби на комісії і пленумі сойму.

І ще за одним законопроєктом заявилися всі клюби, — а саме за податком від заграничних товщів, щоби в той спосіб піддержати краєву продукцію масла і солонини. Для українських хліборобів це справа великої ваги.

Решта новоухвалених тягарів переходила, як звичайно, лише голосами Б.

Нині у вечірніх годинах буде, як щороку, більша дискусія над повновластями для президента видавати декрети зі силою законів. І знову згідно з традицією голосами ББ будуть вирішені повновласти. До цього вже всі звикли. Зрештою, стали вони модні в Европі, навіть у наскрізь парляментарній державі — Франції.

Буде радити між іншим сойм над справою торговельної польсько-англійської умови. Для нас це справа важна, бо звязаний з цим наш експорт масла і беконів до Англії. Тому українці до цієї умови ставляться позитивно.

Отже працює сойм, — та серед цього всього не дає спокою всім польським партіям, коли прийде на порядок конституція.

Отже прийде нова конституція. Чи може будемо плакати за старою? Здається, що нема чого. Не була вона і так написана, щоби нас бодай в дечому як нарід, як цілість, задоволити. Так само практичне виконування конституційних постанов, без огляду на те, хто був при владі, не могло українців ущасливити!

А щож з новою конституцією? Вона написана. Знову ні слова про це, що Польща, держава національностей, а не одної польської нації. Ні слова в ній для нас і про нас, як нарід, як збірну одиницю.

Польські опозиційні партії кажуть, що і вони признають потребу в сучасній хвилині змінити конституцію — лише хотіли би **для себе** інакшої. Чи можна бодай на мить припускати, що колиб теперішня опозиція була при владі — то склалаб кращу конституцію — з погляду українських інтересів як народу?! Адже вони вже були при владі і знаємо, що діяли. Зміна конституції переходить на площині чисто польських спорів і має на увазі виключно закріплення влади за одними проти других.

Нова чи стара конституція — все одно не рахується з нами. І не річ у писаній конституції, а в її **виконуванню.** Під теперішню хвилину важніше питання, чи нова виборча ординація дасть українському народові змогу вибрати згідно з його волею незалежне представництво, котре в державі і перед світом моглоб заступати його інтереси. Чи може представників українського народу будуть визначувати ті, що мають владу і силу, а наказні посли творитимуть тільки фікцію народнього представництва!?

Перевести таке нинішня влада може, але й становище українського народу супроти таких людців булоб зовсім ясне.

Саме тепер рішаються всі ці питання. Не є виключене, що заки ці рядки дійдуть до рук читачів — нова польська конституція буде вже доконаним фактом і відчинить двері для приходу „нових" порядків.

З. П-ній.

С. У. А. про сучасне положення адвокатури.

Виділ Союзу Українських Адвокатів у Львові віднісся до Української Парл. Репрезентації з обширним меморіялом, у якому представлено прямо розпучливе матеріяльне положення наших адвокатів, щоби з нагоди намірено́ї новелізації адвокатської ординації Укр. Парл. Репрезентація поробила і від себе в цій справі відповідні кроки. Меморіял СУА є влучним доповненням статті посла д-ра Степана Барана в „Ділі" ч. 69. з 16. ц. м. під наг. „Спролетаризоване звання", написаної теж з нагоди намірено́ї новелізації права про устрій адвокатури.

Історія виказала — читаємо в меморіялі С. У. А. — що чим більш культурна і свободолюбна нація чи держава, тим ширший є терен діяльности і повніший імунітет її адвокатури. І навпаки, найбільша свобода слова в адвокатурі на усіх ділянках життя в обороні прав і інтересів одиниць і суспільности, — це одна з наймогутніших основ волі, щастя і добра дотичної нації чи держави. І тому все і всюди абсолютизм та диктатура змагали в першу чергу до того, щоби повалити адвокатуру, значить знищити її матеріяльно і морально.

Ціла організована адвокатура у межах польської Р. П., без різниці народности і віри, ствердила без обиняків отсю усім видиму і знану появу, що умовини, серед яких мають жити і працювати адвокати, стали від кількох літ дуже прикрі і важкі, та з кожним днем стають гірші. Адвокати у своїй більшости вже не в силі навіть заробити на податки, ані на вкладки до своєї станової організації, ані на фонд товариської обезпеки на випадок смерти.

Причиною цього є цілий ряд законодатних актів, які ударяючи безпосередньо в адвокатуру, а посередньо утруднюючи через те масам населення доступ до виміру справедливости, наражують громадянство на необчислимі втрати.

Ось найяркіші приклади:

1) Введені від квітня 1932. р. намірно високі судові оплати загородили прямо широким верствам населення, не тільки фізичним особам, але й установам, дорогу до виміру справедливости. Дуже незначна полекша наслідком зміни приписів розп. през. з 24. X. 1934. В. З. ч. 39, що обовязує від 1. 1. 1935., не спровадить ніякої поправи, тим більше, що кріза економічного життя наслідком загальмування усяких форм кредиту ще поглиблюється.

2) Коморники. І коли хто вже великим накладом коштів добеться виконельного титулу, — то слідує другий етап, значить екзекуційне поступовання перед коморниками, яких вимоги у готівкових зачетах є такі високі, що при менших претенсіях сторін прямо унеможливлюють реалізацію найслушніших домагань уже судом присуджених.

3) Нові приписи про уділення права убогих унеможливлюють широким шарам справді убогого населення, яке ще не стало жебраками у повному значінні слова, — взагалі внесення якогонебудь позву, хочби правно найслушнішого. Вимога виказування цілковитого крайного убожества, перечеркує особам, що мають номінально якенебудь, хочби дуже незначне майно, але є зруйновані і невиплатні, — всяку можливість доходити своїх прав.

4) Високі кавції по 100 і 300 зол., від яких залежить прийняття правного засобу касації, завершили й укріпили вже високими судовими оплатами і так завершену запору, що замикає дорогу до виміру справедливости. Кавції замикають дорогу біднішим до найвищих судових інстанцій, а це при теперішньому хаосі законодавства, а в слід за тим при дуже хиткій і змінчивій юдикатурі, стає великою втратою і кривдою для незаможного населення.

5) В еквекуційних справах зовсім замкнено дорогу до Найвищого Суду, — і це вимагає самозрозуміло конечної зміни.

6) Нотаріяльний закон всупереч постановам права про устрій адвокатури змонополізував усі правні акти на користь нотарів (арт. 82. нот. зак.). Цей факт не тільки позбавив адвокатів 50 прц. заробітків, але високі з тим получені нотаріяльні оплати замкнули взагалі дорогу сільському населенню до усяких правних актів щодо недвижимостей, — що викликує грізний стан з усіми наслідками незгідности поліційного стану з табулярним станом нерухомостей.

7) Залеґалізування законними приписами бюр писання подань до адміністраційних властей і до судів пособляє покутному писарству та стісняє і так уже обмежений терен праці для адвокатів, — також зі шкодою для населення.

8) Законні приписи, які виключили адвокатське заступство у дисциплінарному судівництві проти державних урядовців та у справах про карні переступи перед адміністраційними урядами, — і у великій мірі перед судами праці, позбавили не тільки адвокатів можности заробітку, але діймаючо вкоротили громадян у правах свобідного вибору у тих справах, незалежного і вповні кваліфікованого заступника-оборонця.

9) Дуже діймаючими стали приписи, що допустили великий наплив емеритів із судівництва, прокуратури і державної адміністрації до адвокатури — і так уже переповненої.

10) Впроваджується останньо практику, заініційовану міністерськими обіжниками, іменування завідовниками та надзорцями у конкурсовому і укладовому поступованні виключно осіб званих фахівцями, а не адвокатів. Це не тільки позбавлює адвокатів можности працювати і на тій ділянці, як це було досі, але ще примножує кошти завідування, бож такий завідувач неадвокат мусить собі дібрати у справах, що вимагають знання права — таки адвоката.

Непомірне обтяження адвокатів ще й високими оплатами на суспільні обезпечення за канцелярійний персонал — завершує і так уже постійно за високе і довільне оподаткування адвокатів, не тільки утяжливим податком доходовим, але також промисловим податком від мнимого обороту. Це останнє зовсім не слушно, бож звання адвоката не є ані торговельним, ані промисловим підприємством.

Не згадуючи про дрібні, а численні і дошкульні справи, — як уживання тоґи і берету не лише у вищих судах, але в усіх судах, — самі вичислені вище справи, оскільки не усунеться їх шляхом новелізації або їх визначно не змодифікується в користь адвокатури, — можуть спричинити не тільки занепад адвокатського стану, але також необчислимі втрати і шкоди для громадянства і держави.

Невідомо, які успіхи віднесе акція станових адвокатських орґанізацій, офіціяльних Рад Адвокатів в осідках апеляційних судів з Начальною Радою Адвокатів у Варшаві, про що точніше згадано в цитованій статті д-ра Ст. Барана, та станових адвокатських товариств, між ними і Союзу Українських Адвокатів. Більших успіхів з цієї акції годі сподіватися, якщо зважиться, що адвокатура в Польщі не тішиться зовсім ласкою чи опікою теперішнього режиму, а навпаки, як це ілюструє наведений вгорі меморіял СУА і наші адвокати коротатимуть і дальше своє злиденне життя у безвихідному матеріяльному положенні.

Франція погрожує виступленням з Ліґи Націй.

Англійський щоденник „Морнінґпост" повідомляє: Франція загрозила, що виступить з Ліґи Націй з усіми державами Малої Антанти, коли би Німеччина вернулася до Ліґи Націй. „Морнінґпост" пише, що Франція зголосила свій протест у Женеві проти Німеччини проти волі В. Британії.

Надзвичайне засідання Ради Ліґи Націй.

ЖЕНЕВА 23. 3. ПАТ. Голова Ради Ліґи Націй Терфік Арас рішив, що Рада Ліґи зійдеться на надзвичайне засідання певного тижня з початком квітня ц. р., щоб розглянути ноту Франції.

Проти нової внутрішньої позички.

Зміст промови пос. д-ра Любомира Макарушки, виголошеної на пленарному засіданні сойму дня 21. березня ц. р. при обговорюванні проекту закону про нову внутрішню позичку.

Уряд прийшов із заповідженим уже давніше п. премієром у сенаті проектом закону про розписання нової внутрішньої позички. Згідно з поясненнями п. премієра і виводами уряду, долученими до проекту закону, ця позичка має бути призначена на фінансування більших інвестиційних робіт загально-краєвого значіння. Уряд надіється, що така інвестиційна позичка вплине корисно через урухомлення більших праць, чи то безпосередньо чи посередньо, на злагіднення наслідків безробіття.

Можемо погодитися зі становищем уряду, що така позичка через урухомлення більших праць причиниться в деякій мірі до зменшення безробіття, до оживлення господарського життя, до збільшення господарських оборотів і до поширення ринків збуту для ріжних, зацікавлених у тих працях галузей промислу. Теоретично беручи, не можемо такому становищу уряду відмовити в цій справі деякої рації. Ми маємо цілий ряд застережень практичної натури як зі становища господарського так і політичного.

ЧОМУ НЕ ПЕРЕВОДИТЬСЯ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРАЦЬ ІЗ ГРОШЕЙ ДЕРЖАВНИХ І САМОУПРАВНИХ БУДЖЕТІВ.

Дивлячись із господарського становища на проектований закон про розписання інвестиційної позички, уважаємо, що є то нове обтяження горожан держави, переладованих і так надмірно податками і складками на всякі фонди і обезпечення. Арт. I. законопроекту говорить, що проектована внутрішня позичка має бути зужита передовсім на розбудову комунікаційної сіти, на водні роботи, словом на праці загально-державного значіння. На нашу думку такі роботи належить виконувати з нормальних впливів, які держава одержує з міліярдових державних і самоврядних буджетів. Що більше, пригадуємо, що попередніми роками потворено цілий ряд ріжнородних фондів, призначених на ті самі цілі, про які говориться при проектованій позичці, себто на оживлення господарського життя при помочі більших інвестиційних робіт.

ДОБРОВІЛЬНА ПОЗИЧКА — А НЕ ПРИМУСОВА ДАНИНА.

Ще поважніші є наші застереження політичної натури в справі інвестиційної позички і її евентуального зужиття. Маючи дуже прикрі досвіди зі способу перепроваджування субскрипції на останню т. зв. народову позичку, звертаємося з апелем до уряду, щоби трактував нову позичку дійсно як позичку, яку горожани добровільно складають державі, а не як нову примусову данину. Також дуже важним є для нас щоби на українських землях позичка та не стала одним із засобів політичної нагінки на населення.

УКРАЇНСЬКЕ НАСЕЛЕННЯ НЕ КОРИСТАЄ З ПУБЛИЧНИХ РОБІТ.

А дальше приходить важна справа використання фондів, одержаних з інвестиційної позички. На основі помічень дотеперішніх праць, які переводила державна або самоврядна влада, прийшли ми до висновку, що навіть такі публичні роботи, як будова доріг, або регуляційні водні праці не осягають на наших теренах задуманої цілі, бо не дають зарібку місцевому населенню. В цілому ряді повітів на терені східних і полуднево-східних воєвідств, до тих найпростіших робіт, які зовсім не вимагають кваліфікованого робітника, не уживалося місцевого населення, а спроваджувано до них робітників із західних частин держави. І це діється в повітах, з яких приходять тепер чимраз частіше алярмуючі вістки про марево страшного голоду, з повітів, де є цілі громади, в яких вже від кількох тижнів населення не бачило хліба. Коли я згадав про масове голодування нашого населення, то хочу з цього місця подати до відома уряду, що є у нас села, в яких зужито вже не тільки всі запаси харчів, призначених на прожиток до нових зборів, але в яких вичерпано вже і всі заховані резерви збіжа, призначені під засів.

Мусимо також з прикрістю зареєструвати факти, що в деяких повітах використовувано публичні роботи як засіб політичного деморалізування місцевого населення. Працю при публичних роботах одержував не той, хто дійсно такого зарібку потребував, але той, хто мав від повідні доручення від постерунку поліції, або від місцевого „Стшелецкего Звйонзку".

У СХІДНІЙ ГАЛИЧИНІ РІК НЕ РЕГУЛЮЄТЬСЯ.

Слід ще до того замітити, що на українських землях не переводиться взагалі більших інвестиційних праць із загально-державних фондів, а якщо які і виконується, то в дуже невеликім відношенні до тих публичних робіт, які переводиться в західних частинах держави. Маємо всякі дані припускати, що так само буде справа представлятися у нас з використанням інвестиційної позички. Достаточно переконує нас у тім ще й згадана вже промова п. премієра з дня 27. лютого ц. р. виголошена в сенаті. Обговорюючи інвестиційну позичку п. премієр вичислив декілька конкретних цілей, на які буде та позичка зужита. П. премієр заповів у своїй промові, що з проектованої суми призначить 50 міліонів золотих на будову доріг, а около 50 міліонів на регуляцію рік та на інші водні праці. А зараз у слідуючому уступі згадав п. премієр що тих 50 міліонів зужиється передовсім на упорядкування горішнього бігу Висли і її допливів, а в першій мірі на урегулювання дорічча Дунайця. Згадує отже п. премієр, покликуючись на минулорічну повінь про задуману регуляцію Дунайця, не говорить однак нічого про регуляцію Прута та Черемоша, рік тієї частини краю, про яку з політичних оглядів так багато пишеться і говориться і для якої навіть утворено окреме, піддержуване урядовими чинниками „Товариство приятелів Гуцульщини". Має бути переведена регуляція Висли. Однак п. премієр не згадав про регуляцію Дністра і його гірських допливів, які то ріки знищивши основно регуляційні тами, що їх побудовано переважно ще перед світовою війною. Вони виступають з берегів не спорадично, від часу до часу, але систематично майже рік за роком. Бувають випадки, що і 2—3 рази до року — та нищать основно майно населення на території кількох повітів львівського воєвідства і майже цілого станиславівського воєвідства.

УКРАЇНСЬКИЙ КЛЮБ Є ПРОТИ НОВОЇ ПОЗИЧКИ.

Це пояснення щодо зужиття нової позички, яке ми почули з найбільше миродатних уст, узасаднює наше недовіря до користей, які могло би мати з заповідженої позички українське населення. Тому з тих усіх причин так політичних як і господарських, Український Клюб буде голосувати проти закону про розписання нової внутрішньої позички.

Версайський трактат валиться.

Рим, 19. березня 1935.

Приверненя обовязкової військової служби в Німеччині викликало в Римі те саме враження, що й у Льондоні та Парижі: сподівану несподіванку. Звичайно — з усіх країн Европи найбільше збентежена Франція. Та найбільше крику з цього приводу нароблять мабуть її союзники — Совіти.

Уся римська преса заговорила в один голос, що цього треба було сподіватися. Щоденник „Оттобре" з 19. березня ц. р. у передовій статті під голосним наголовком „Визов Европи", каже, що привернення обовязкової військової служби в Німеччині це „неминучий епільоґ лихо подуманого і лихо зробленого мира по переможній війні. Справді Европа не має чого дивуватися: вона збирає те, що собі посіяла. Ціла низка похибок, недовіря і непорозуміння, які пішли на користь швидкої віднови Німеччини, почалися з хвилиною, коли уряди і ґенеральні штаби держав антанти відмовилися від походу на Відень і Берлін". Дальше в цій же статті говориться, що „Тепер не є час на даремні обвинувачення. Старі союзники стоять віч-на-віч питання: або прийняти факт довершений, або зареаґувати енерґічно..."

Легше говорить „Іль Джорнале д'Італія" — з 19. III. ц. р. — в передовиці „Хвилина іспиту". Автор її Вірджініо Ґайда. Тут нема тих загорілих помислів, що треба було йти походом на Відень, на Берлін, що треба реаґувати енерґійно, та вимагати: „плати наперед". У передовиці В. Ґайди вичитуємо, що „німецька ініціятива не стала для Італії драстичною несподіванкою... Італія була одною з перших держав Европи, яка призвала неможливість заховувати в безконечність, чи хочби лише на довгий час, ситуацію створену трактатами. Італія завсіди підтримувала думку, що трактати треба переглянути і заступити їх новими спільно між державами обговореними точками... Останній меморіял з 3. січня 1934. р., який Італія предложила в Женеві, „і до якого Німеччина схилилася, то Франція заявила, що він дуже виґідний для Німеччини; Анґлія сказала, що меморіял не відповідає цілям обезброєння".

Досі просто виправдується Німеччину, що вона мусіла так зробити. Щойно при кінці статті находимо дещо суворіші заввага: „Віч-на-віч нових фактів виринає потреба порозуміння між західними державами. Таке порозуміння у важних европейських випадках є передбачене в договорах між Римом і Льондоном. Можна бажати, щоби дійти до докладного вияснення і до розвязки важливої відкритої проблеми. Але в цій розвязці, беручи під увагу інтереси всіх, треба конечно потвердити засаду, що міжнародні зобовязання мають бути додержані і доховані поти, поки не будуть заступлені новими договорами, заключеними при одноогідности учасників. Тут і не може бути іншої норми для сердечної дисципліни міжнародніх відносин. Хотілиб ми думати, що і уряд Берліна все те оцінить у слушному світлі".

Як бачимо — тон, справді, легкий. Дехто сподівався, що з Риму гостріше заговорять. Та не треба. Бо хей Німеччиною бентежиться Франція, Німеччина, колиб знала, що проти неї з приводу останнього посунення вирине важка небезпека, булаб того посунення не зробила. А коли зробила, то значить, що зробила це за згодою політики, про яку ніколи не пишеться. Тим самим — більша небезпека для Франції, яка не хоче мати під боком сильної Німеччини, яка хоче мати неділиму Росію. Для Італії неділима Росія непотрібна. Для неї виґіднійший напір Німеччини на схід. А Франція — у небезпеці, сама прийде до Італії, а тоді можна й зискати і то добре.

М. Загамський.

Конференція округлого стола з Німеччиною.

ЛЬОНДОН, 23. 3. ПАТ. „Дейлі Мейль" повідомляє: Коли берлінська візита мін. Саймона закінчиться успіхом, британський уряд скличе до Льондону конференцію округлого стола при участи всіх зацікавлених держав. На конференції обговорять усі справи, від яких залежить майбутність Европи.

Закарпаття.

ЧИ РОЗВЯЖУТЬ „АВТОНОМНИЙ ЗЕМЛЕДІЛЬСЬКИЙ СОЮЗ"?

Із закарпатських газет довідуємося, що перед замкненням сесії чсл. парляменту він має рішити ще дві справи: розвязати комуністичну партію й „Автономний Земледільський Союз" на Закарпатті, який, як відомо, веде політику в користь Мадярщини. При цій нагоді варто відмітити, що в мин. понеділок (18. III.) чеська поліція перевела ревізії у всіх провідників тої партії в Ужгороді, Мукачеві, Хусті й інших містах, зокрема ж у редакції тижневика „Русскій Вѣстник", що є органом автономістів.

ХОЧУТЬ ОСНОВУВАТИ СОЦІЯЛІСТИЧНІ СІЧИ.

З соціял-демократичного „Впереду" довідуємося, що 10. III. ц. р. відбулася в Ужгороді краєва конференція склткана для обміркування справи закладання Робітничо-Руханкових Товариств „Січ" (РРТ). В конференції брало участь до 100 делегатів з сіл і міст. Відкрив конференцію посол Ю. Гуснай, реферат про завдання Р. Р. Т. „Січей" виголосив начальник Д. Т. Е. з Праги Мразек. Другий референт, Штепанек з Мор. Остравн, вияснював ідеольогічну сторінку Р. Р. Т. та вказував, чому вони мають бути духом соціялістичні. (Як відомо в ЧСР. істнують — крім соціялістичних Р.Р.Т. — також загально-національні спорт. рух. організації під назвою „Сокіл", католицькі організації під назвою „Орел" та ін. — Прим. Ред.). З черги виголосив організаційний реферат Кекус, що в своїй промові розвинув плян створення густої сітки „Січей" на Закарпатті. Після того обговорено статут, над яким розвинулась широка дискусія, у якій промовляли: Бравер, Голота, Довгаль, Манівчук, Бокотей, Мандзюк, Крха, Тураві, Ф. Ревай та ін. До підготовного комітету увійшло 17 осіб. Президія того комітету складається з Ю. Гусная, Голоти, Кекусової, Бравера, Крхи і Манівчука.

ЗЛОЧИНИ Й КАРИ НА ПІДКАРПАТТІ.

На Підкарпатті за рік 1934 замкнено 2.361 осіб, приведено до суду 281, донос був поданий на 50.909, яких обвинувачено в ріжних злочинах та провинах. В порівнанні з роком 1933 є зменшення злочинности в 25 прц. Року 1933 замкнено 1.974 особи, приведено до суду 246, поданий донос на 73.731 осіб. З наказу суду жандармерія арештувала 109, 17.757 були приведені до суду, були зроблені ревізії в помешканнях 154 та 1355 асистенцій.

За найважніші злочини замкнено: за підроблення грошей 15 осіб, за злочин замаху на людське життя 109 осіб, за крадіж 580, влом 116, пошкодження на тілі 143, подвійний шлюб 8, кривоприсягу 15, дефравдації 12, підводи 38, підроблення документів 104, підроблення стемплів 8, підпал 40, насилля над громадянами 21.

Значно зменшилися злочини вбивств підчас сварок, злочини влому та крадіжей. Ті зменшення злочинів треба пояснити впливом шкільного виховання, яке проймає народні низи і викликує в масах почуття справедливости та соціяльности.

Треба бути готовим до війни.

ТАК СКАЗАВ КАЛІНІН.

Голова центрального виконного комітету СССР Калінін, при декорації ордерами представників військових команд, виголосив промову, в якій м. і. сказав:

„Мене запевнюють, що кулі червоної армії влучні, а шаблі гострі. Цього замало для нової війни, яка може несподівано вибухнути. Треба, щоби у воєнній ляборатори всі, від пропагандиста до вченого, зробили все можливе для перемоги. Маємо змогу забезпечити армію всім необхідним. Одначе найважніше, щоб увесь червоний офіцирський корпус присвоїв собі воєнне знання. Війна може звалитися на нас нагло. Тому необхідне, щоби ми кожної хвилини були готові".

Конверзія відсотків у Німеччині.

ЗНИЖКА ВІДСОТКІВ З 6 НА 4 1 ПІВ ПРЦ. ДЛЯ ЗАСТАВНИХ ЛИСТІВ І ПОЗИЧОК. — ПРЕМІЇ 2-ПРОЦЕНТОВІ ДЛЯ ОХОТНИКІВ — ПОМІЧ У СОЦІЯЛЬНИХ ТРУДНОЩАХ.

(Власна кореспонденція з Берліна нашого З. К.-кореспондента на основі розмови з одним з визначних німецьких фінансістів.)

Коли в останніх роках наступили в цілому світі значні поступи в відбудові відсотків, рівень відсотків у Німеччині лишився на своїй давній висоті. Частинна причина того лежить у пригожих структуральних заложеннях інших країв, що ніколи не були так нечувано задовжені заграницею і не зазнавали ніяких примусових вмішувань у розбудові відсотків. Спад відсоткової стопи приходив у них органічно. Зате в Німеччині почавши від банкової кризи, довіря до грошевих вкладів, що саме є основою ринку, було захитане. Гроші появлялись лише тоді, коли до відсотків можна було врахувати високі ризикопремії так, що відсотки від 8—10 прц. не належали зовсім до рідкостей. При такім дорогім кредиті господарство ніяк не має змоги розвиватись.

Президент Райхсбанку д-р Шахт пізнав перший, що треба впорядкувати діяльність грошевого ринку. Передовсім було для нього очевидне, що треба уникати насильних вмішувань і що лиш органічним шляхом може наступити бажаний розвиток і спад відсоткової стопи. І так у двох останніх роках появлялись льогічно, по черзі, розпорядки, що мали на меті сповнити те завдання. При допомозі отвертої ринкової політики міг Райхсбанк значно впливати на курсовий рівень рент. На наслідки не треба було довго чекати. Німецькі державні позики переступили далеко паритет, а серії заставних листів зближались до нього (паритету) все ближче й ближче. 6-прц. папери були від нього нижчі лише на 1 прц. При кінці мин. року появився закон про нагромадження капіталу, що зобовязав акційні установи віддавати зиск, що перевищав 6 прц. або 8 прц., до розпорядимости для „Гольддісконтбанк"-у. Цей-же віддав нагромаджені суми на послуги засилювання варстатів праці. Щойно після чотирьох літ приходили ці суми до рук акціонарів. Банковий закон віддавав кредитові установи під

Є. Ю ПЕЛЕНСЬКИЙ. 2

Райнер Марія Рільке й Україна.

Україна в німецькому письменстві.

Тож не диво, що навіть учені-природники, як наприклад Блязіюс, що перемандрував в 1840-1 рр. цілу европейську Росію й Україну, поруч досліду землі й природи („в цілій Европі навряд чи можна знайти більш родючої землі, ніж Україна") не могли не звернути увагу на людей: „Горда хода, інша одіж, різкі риси обличча й великі вуса на цілком голеному обличчі вже на перший погляд відріжняють від московитів цю особливу людність", або: „Люди тут мають гарну й міцну будову тіла та здається не бояться суворих рис природи". Він підкреслює більшу спорідненість українців до західніх словян ніж до москалів, захвалює красу і шляхотність українських церков, яким ніяка російська не дорівнює, а далі підносить велику ненависть українців до Москви, як свого найбільшого ворога. І все те запримітив майже сотню літ тому.

Вже про перших українців, що їх стрінув у своїй мандрівці, черниґівян, пише, що вони „як і всі українці, вважають москвитів за своїх гнобителів, утискачів, за ворогів їх свободи". Та найцікавіше те, що Блязіюс підкреслює як основну рису вдачі українців любов до волі. Описуючи Переяслав, що лежить серед численних могил, додає: „Кожен клаптик землі тут, здається, угноєно людською кровю та трупами". Тим теж вияснює, чому Україна не займає належного місця серед культурних народів Европи: „безупинні війни проти зовнішніх ворогів — то причина усіх злиднів України та її відсталости". Друга важлива риса національного характеру, що її підніс Блязіюс подібно як і всі попередники, це поетичний і музичний хист українців. „Майже в усіх своїх духових прикметах і здібностях українець просто протилежність до москаля. В українці живе ніжне поетичне почуття, яке виявляється у нахилі до сентиментальної романтики. Великорусові бракує усяких слідів романтизму в його світогляді; його жваве, практичне, часто високореальне почуття подекуди не може охопити й збагнути тихіші і більше замкнуті вимоги української вдачі. Пісні й фантазії українців нагадують поетичну вдачу сербів та лицарський романтизм поляків; їхні поетичні пориви легко переходять за вузький життєвий круг. Великорус задовольняється світом, що він сприймає і насолоджується ним; його поезія тільки збільшує та прибирає цей світ, змінюючи його. Який би і був українець — упертий, однобічний і нерухливий у житті, його поетичне почуття буває воруще, необмежене і ріжностороннє; навпаки, хоч характер у великоруса гнучкий і податливий, — його поетичні погляди одноманітні й обмежені".

Менш-більш подібно пише другий природник, що мандрував по Росії й Україні кільканадцять літ опісля, Петцольд. По поїзді в Чернигівщину — пише Петцольд — „ми потрапили до якогось нового світу; ми опинилися вже на Україні; усе тут стало інше: ґрунт, люди, їх звичаї і вдача, їх житла, знаряддя і т. ін." „В Україні — пише далі — починаючи з Чернигівщини, бачимо зовсім інших людей — українців або малоросів; це є галузь славянського племени, що зовсім відріжняється від усіх інших галузів цього племени; ріжниця велика і щодо будови тіла та його зверхнього вигляду і щодо духового характеру та нахилів, щодо мови, до способу життя, звичаїв та хатнього уладжування". Він захоплюється ще красою українського краєвиду, пишними садками довкруги хат, селянськими садибами, замилуванням до чистоти. І він врешті підкреслює велику любов до свободи. Вона проблискується навіть у тому, що наприклад харківський університет серед тодішньої мілітаризації високих шкіл з Росії, був єдиною вільною суто акад. установою. Він теж підкреслив великий хист українців до науки: „Українець поводиться на полі науки рішуче з більшим нахилом, хистом і самостійністю, ніж великорос. В той час, коли українець вважає науку за завдання свого життя й віддається їй без сторонніх міркувань, здається, що великороси взагалі вбачають у ній частенько тільки засіб на те, щоб досягти зовнішнього відзначення". Між українцями ми найшли.. приклади людей, що були багаті на результати власних дослідів і власних міркувань, але не намагалися робити з того галас".

(Продовження буде.)

казір Райхсбанку й призначив для них означену висоту їх чужого капіталу. Закон про переведення знижки відсотків у кредитових установах є завершенням цієї консеквентної політики. Недавно, 27. II. ц. р., наступила знижка відсотків при державних позиках, як друга частина конверзійної акції, так, що відсотки виносять тепер замість 6 прц. лише 4 і пів прц. В обидвох випадках поступування було те саме.

Кредитові установи чи пак держава запропонували власникам заставних листів, як теж і управненим до побирання відсотків із державних позик, заміну їхніх 6 прц. паперів на 4 і пів прц. Всі установи перевели однаково цю акцію, а управнені до побирання відсотків з державних позик зобовязані внести протест проти конверзії до десяти днів, бо в іншому випадку будуть уважати оферту за приняту. Рівночасно дістануть вірителі разом із припадаючим на день 31. III. ц. р. купонами відшкодування в готівці, що виноситиме 2 прц. номінальної вартости облігацій і що має мати характер винагороди чи пак премій. Таким способом діставатимуть вони фактично до 1. IV. 1936 р. ще 6 прц., а до 1. IV. 1937. ще 5 прц. Після того як довіря до німецького грошевого ринку тепер знову зросло у такім великім розмірі, можна сподіватися, що найбільша частина облігаційних вірителів, як це вже зрештою було передше з власниками заставних листів скористає з пропозиції виміни облігацій. Після доконаної переміни появляться зараз на біржі нотування нових 4 і пів прц. паперів чи тих позик, підчас коли 6 прц. заставних листів не будуть більше нотувати, через що й стратять вони своє значіння.

Конверзія обняла кругло 8 міліярдів марок, коли мова про заставні листи й 2 міліярди, коли мова про державні позики так, що заощадження відсотків виноситиме 150 міліонів марок. З огляду на розмір операції заборонено виплату для тих, що не приняли пропонованої виміни. Одначе під тим оглядом Німеччина зовсім не є сама одинока, бо й в Англії та й в Італії поступили таксамо. Перша конверзія обняла всі гіпотеки й земельні заставні листи, не підлягають їй краєві й комунальні позики, вальоризаційні й заграничні облігації. В цілости скористають із знижки відсотків у першу чергу приватні довжники, через що відловжаться власники домів і парцель, а дальше матимуть змогу зладити буджет на вповні здорових основах краї, міста й громади Німеччини. Крім цього вирівняється — про що довго йшли старання — рівень німецьких відсотків. У сільському господарстві обнижили вже загально відсоткову стопу до 4 прц. Також і щадничі каси й обезпеченеві установи, що в першу чергу входять у рахубу при подачі кредиту, вже давніше згодились на знижку відсоткової стопи. Ба навіть і багато приватних довжних зобовязань унормували відповідно довжники й вірителі після спільного порозуміння. Тепер-же й цю аномалію усунули.

Вістка про примусову конверзію не викликала на німецьких біржах ніякого здивування. Власники заставних листів і державних позик уже в свій час рахувались із такою можливістю, що й здержувало досі переступлення паритету.

Рівночасно зі знижкою відсотків заставних листів затягнув Райхсбанк на рахунок держави в касах ощадности й жирових централях **500-міліонову 4 і пів прц. державну позику** по курсі 98¾ прц. Дохід має служити для забезпечення короткоречинцевих зобовязань, що потрібні для розвитку й заосмотрення варстатів праці. Каси ощадностей, що розпоряджають поверх 13-міліярдовими грошевими вкладами, пішли на це зовсім легко, бо німецька держава щоразто виразніше стає носієм господарського розгону; очевидно, що вона здібна до сповнення своїх завдань, коли зважити, що має до розпорядимости більше засобів, як цього потрібно.

Німеччина знову заслуговує на довіря, коли йде про кредит, а зростаючі податкові приходи, що правдоподібно перевищають прелімінар на один міліярд, дають запевнення, що й зобовязання, що їх затягає уряд, будуть уповні заспокоєні.

Щоб оминути соціяльну несправедливість, створили для потребуючих рентиерів, що удержувались із відсотків сконверзованих позик, т. зв. „Härtefonds". З цього фонду одержуватимуть вони додатки й це буде їм уможливлювати їхнє існування. Із цього прикладу бачимо, що теж і при конечній конверзії відсотків поступування було наскрізь соціяльне, як і загалом у третій державі огляди на соціяльну сторінку даються щораз то більше завважити.

Повновласти для президента і мешканева мораторія для безробітних.

У пятницю 22. березня ц. р. проект закону про повновласти для президента викликав живу дискусію. На засідання прибули члени уряду, міністри, вищі урядовці і багато кореспондентів закордонних часописів.

На початку нарад маршал сойму ствердив, що мандат пос. Рожка (ком.) вигас тому, що не було його на 15 чергових засіданнях. Проект закону про повновласти для президента реферував пос. Пасхальський. Референт запевняв, що проект не ріжниться нічим від колишніх законів з повновластями для президента. Проект передбачує обмежений час для повновластей, які скінчаться хвилиною, коли сойм прийме нову конституцію. Референт заявив, що закиди опозиційних послів безпідставні, бо навіть парляменти наскрізь демократичних держав дали повновласти для своїх урядів.

У дискусії перший промовляв пос. Четвертинський (енд.) виступаючи проти повновластей, які не принесли урядам ні в Польщі ні в інших державах бажаних успіхів. Декрети президента за останні три роки не зарадили господарській скруті ні не усунули інших труднощів. Словом, не сповнили свого завдання. Опісля гостро критикував уряд за прихильну політику до Німеччини. Пос. Чапінський (ППС) теж критикував уряд за його закордонну політику.

Опісля промовляв пос. *С. Хруцький*. Хід його промови такий: Будемо голосувати проти повновластей, які мають цього року спеціяльний характер. Уряд міг би на основі цих повновластей ввести нову виборчу ординацію. Вона може позбавити український нарід свого заступництва у законодатних установах. Цього можна сподіватися після останіх урядових енунціяцій і статті в „Ґазеті Польскій". (Ми зреферували її у вчорашньому числі „Діла" — прим. Ред.). У соймі говорилось, що уряд може порозумітись з українським народом понад наші голови, хоч ми його тут репрезентуємо. Слід залишити дразливу методу. Ось тому повновласти для українців мають більше значіння, ніж для польської суспільности. Бож для поляків підготовляється новий устрій і при владі будуть поляки. Коли навіть один табор втратить вплив на зміну прийде другий польський табор. З українцями справа зовсім противлежна. Вкінці, коли уряд згідно зі своєю заявою вибрав би сам особи, які мали би репрезентувати український нарід, то це був би не тільки замах на права українського народу, але передовсім велика образа. Тоді волілиб ми взагалі бути без репрезентації.

Таке легковаження прав і політичних намагань українського народу віпхнуло би життєві сили українського громадянства до підземелля. Воно затяжіло би над польсько-українськими взаєминами.

Після промови пос. *М. Матчака* та ще кількох польських послів, відповідав референт пос. Пасхальський і сойм приняв закон про повновласти.

По короткій дискусії, сойм приняв теж закон про мешканеву мораторію для безробітних. На основі цього закону стримають еквісії безробітних від 1. квітня до 31. жовтня ц. р. з одно- і двокімнатних помешкань.

У суботу радитиме сойм над поправками сенату до прелімінаря буджету на 1935-36 р. і поправками сенату до проекту закону нової конституції.

Рішається доля нової конституції.

ВАРШАВА, 23. 3. ПАТ. Нині почались наради сойму в год. 10.15 передполуднем над новою конституцією, яку мають уже невідклично приняти. Тому посли заповнили сойм до останнього місця. На наради прийшли всі міністри, вищі урядовці, маршал сенату, багато сенаторів, кореспонденти краєвих і закордонних часописів і дуже багато публики.

Сойм ратифікував торговельний договір Польщі з В. Британією, приняв закон про інвалідський адміністраційний суд і після того почались наради над новою конституцією. Поправки сенату до нової конституції зреферував віцемарш. Цар. Опісля виголосив довшу промову голова ББ полк. Славек, який вказував на необхідність приняти нову конституцію. По його промові засідання відложили до полудня.

Наради трьох держав у Парижі.

ПАРИЖ, 23. 3. ПАТ. В год. 9.45 мін. Іден приїхав до міністерства закордоних справ і відбув довшу нараду з мін. Лявалем.

Нині рано приїхав до Парижа мін. Сувіч, якого привитали на двірці шеф кабінету міністерства закордонних справ та італійський амбасадор.

Нова мобілізація в Італії.

РИМ, 23. 3. ПАТ. Мусоліні наказав мобілізацію цілого річника з 1911. р. Частину річника 1911. р. змобілізувала Італія давніше і вислала як фльорентинську і месинську дивізію до італійських кольоній у східній Африці.

Люди гинуть наслідком піскової хуртовини.

Піскова хуртовина, що останніми днями в Зл. Державах прибрала на силі та заподіяла величезні шкоди, тревае далі. У Спрінґфилді (стейт Кольорейдо) захорувало на запалення легенів пять осіб, тому, що вдихали пісок. Вони померли. В Елькгарті згинуло так само 12 осіб. Багато фармерських хат засипав пісок по сам дах. Поля знищені. Сонце цілими днями замрячене й це ще збільшує пригноблення населення.

Справа оборони Франції підчас війни.

ПАРИЖ, 23. 3. ПАТ. Під проводом през. Лебрена радила нині найвища рада національної оборони над зорґанізуванням оборони Франції підчас війни.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Найвищий трибунал у Мадриді 5 голосами проти трьох помилував Ґонзалеза Пену, одного з провідників повстання в Астурії.

— У Токіо підписали представники Манджу Ко, СССР і Японії договір про продаж східно-китайської залізниці.

— Ген. Сект, який від двох років перебував у Нанкіні як організатор китайської армії, вертається до Берліна.

НОВИНКИ

— **Загальний Збір Народньої Гостинниці,** кооп. стов. з обмеженою порукою у Львові, відбудеться 28. березня 1935 р. (в четвер) 1935 р. в год. 17-ій в салі стоваришення при вул. Косцюшка ч. 1а на І. пов. 1164

— **Хто перший** відвідає український магазин взуття „Такт", Львів, Ринок 43, де також на замовлення виконують всі шевські роботи солідно, дешево й скоро — даю 2% на Рідну Школу. 1152 5-13

— **Людям,** що не люблять пити молока, треба його подати в іншій формі. Найкраще подати його у формі смачної лакомники, яку за 3 хвилини можна приладити з буднєвого порошку „Ароза". 1091

— **Не буде вже непорозумінь в родинах,** коли господині переконаються, що веселий ціloденний настрій можна осягнути смачним і здоровим сніданням, звареним з кави „Пражінь", або „Солодової Кави Луна", виробів к-ви „Суспільний Промисл" у Львові. Лікарі поручають цю каву спеціяльно для дітей, бо вона не має в собі кофеіни, шкідливої для нервів. 1301

— **Остання продовжена лекція** в школі „Хоровід" відбудеться у вівторок 26. ІІІ. в год. 6-ій веч. в Нар. Домі. 1169 1-3

— **Які типи мужчин надаються найкраще на мужів?** Це питання цікавить неодну молоду жінку, що хоче вийти заміж. Психольоги кажуть, що на мужа найкраще надаються мужчини, що купують для своїх симпатій цукорки в „Фортуні Новій", бо таким чином дають доказ, що вони щедрі і люблять жінок. 1166

— **Пересторога.** В останніх часах зголошується п. Володимир Башук, син спедитора п. Василя Башука, до ріжних фірм у Львові і на підставі ним виставлених квітів видурює від тих фірм ріжні товари, буцімто тих товарів потребує наш Головний Магазин на Двірці, або котрийсь з наших складів у Львові. На тих квітах нема ніякої фірмової печатки нашої установи і тому не приймаємо ніякої відповідальности за шкоди, заподіяні п. Володимиром Башуком та перестерігаємо всіх, щоби не давалися одурювати, та ніяких товарів йому не видавали. **Дирекція Народної Торговлі у Львові.** 1163

— **Масютин у Львові.** Наш відомий мистець **Василь Масютин,** що постійно живе в Берліні відвідав нині нашу редакцію. Мистець, як відомо, приїхав на якийсь час до Львова, щоб приготовити кілька історичних портретів. Можливе, що дехто з наших громадян скористає теж з його побуту і замовить у нього портрети приватних осіб. Масютин — визначний портретист, один із нечисленних нині між нашими мистцями, що працює в цій ділянці.

— **Провірні бльочки Р. Ш.** Рідна Школа перебрала на себе обовязок реклямувати ті підприємства (промислові й торговельні), що при помочі **„провірних бльочків Р. Ш."** дадуть сконтролювати свої торги з українськими покупцями. Відповідно до краму, що ним торгує підприємство, Рідна Школа дістане умовлений відсоток від тої суми, що дадуть уторгувати українські покупці. У Львові зобовязалися такі фірми вплачувати умовлені відсотки для Рідної Школи від торгів з українцями: „Такт", магазин взуття, Ринок 43, „Якір", будка з печивом Ринок (проти Просвіти); Дружбяк Дмитро, молочарня і харчівня, Ринок 40; „Золотий Колос", пекарня, Янівська 77; Кузик Андрій, фризієрський сальон, Гродзіцьких 4; Стельмах Василь, склярня й овочі й цукорки, Руська 3; Марек Ляндес Ф., дрогерія і перфумерія, Сикстуська 8; „Арс", шевська робітня, Зиблікевича 4; Шевська робітня Укр. інвалідів, вул. Софії 25; „Достава", церковна штука, склеп при вул. Руській 20. Українське громадянство повинно піддержувати такі фірми, що зі свого доходу вплачують на Рідну Школу й обовязково допоминатися всюди при закупах **„провірних бльочків Р. Ш.".** Незамітними дрібними датками може Рідна Школа добути великанські суми. Нашим обовязком помогти їй у цьому. — **Повітовий Союз Кружків Р. Ш. у Львові,** вул. Словацького 14, ІІІ., телеф. 277-52.

— **Шкільні оплати і датки.** Міністерство освіти розіслало до шкільних кураторій обіжник у справі шкільних оплат. Всякі оплати в середніх і фахових школах мають бути добровільні. Одинокою обовязковою оплатою є т. зв. адміністраційна такса. Всякі інші оплати, датки і збірки мають бути добровільні і супроти учнів, що не беруть участи у збірках, не вільно витягати якихнебудь консеквенцій. На початку шкільного року слід устійнити з молодю, до яких організацій або шкільних товариств хотять належати, при чому треба їх освідомити, що доказом усуспільнення учня є справжня участь в діяльности вибраної організації, а не належання до всіх тільки з імени. Плачення вкладок і датків на ріжні цілі мусить залежати від фінансової спроможности батьків або власних ощадностей. Обіжник дуже на часі, бо широкі кола батьків нарікають на примусове стягання вкладок і датків у школах.

— **Хто виграв на льотерії?** В нинішнім тягненні держ. клясової льотерії впали виграші на такі числа: 100.000 зол. на ч. 561, 125854, 5.000 зол. на ч. 36393. 155424, 50.000 зол. на ч. 149701, 5.000 зол. на ч. 46474, 2.000 зол. на ч. 99182, 173636, 2.00 зол. на ч. 43181. 55868, 1000 зол. на ч. 105256. 1000 зол. на ч. 7864, 112528, 130590, 181979. 500 зол. на ч. 9572, 111040. 500 зол. на ч. 20414, 49793, 83191, 91776, 128358. 400 зол. на ч. 12906. 63804, 67758, 92518, 124888, 125148, 146920. 400 зол. на ч. 243, 1000, 8588, 20237, 57218, 55488, 105335. 107596, 112181, 118280, 132282. 250 зол. на ч. 1358, 5080, 14279, 24793, 44490. 55322, 73667, 92213, 94457, 102769, 112607, 128661, 131869, 137535, 147256, 151878, 162100, 176688. 250 зол. на ч. 7675. 55576, 61570, 74001, 80703, 84158, 105205, 114988, 11988, 119983, 126616. 131456, 130460, 137738, 166054, 181755, 182093.

— **Львівські Бровари фабрикують солодову каву.** Заряд Льв. Т-ва Акц. Броварів запросив мин. суботи на відкриття нового свого відділу фабрикації солодової кави, представників львівської преси. Їм показано гігієнічно влаштовані фабричні кімнати і цілий перебіг продукції. Як відомо солодова кава є продуктом перерібки ячменю, не має в собі кофеїни і є дуже поживна. У новій фабриці найшло працю кільканадцять людей.

— **Арештування.** Перемиська „Наша Земля" повідомляє: У звязку з виборами війта в Германовицькій волості виявилася при перших виборах рівна скількість голосів, що їх віддано на українського і польського кандидата (10::0). Тому переведено в згаданій волості вибори вдруге. Вислід виборів 11:9 у користь українського кандидата п. Андрія Кашубинського з Пикулич. Влада підозріває, що цей одинацятий голос на п. Кашубинського віддав радний Макар, москвофіл зі Сіраковець і що це буцім то сталося через підкупство. Це й було безпосередньою причиною арештування дир. Народньої Канцелярії й організатора виборчої кампанії п. Сенечка. Арештували теж і радного Макара, якого зараз звільнили.

— **Чинно зневажив директора школи.** Підчас учительської конференції в кабінеті директора школи в Яворові Тохана ввійшла учителька зі Старого Села Анна Пацаківна, щоб поінформуватися в якійсь справі. Директор випросив учительку. За це пімстився брат Пацаківни, лісничий, на директорі Тохані так, що вибив його по лиці в присутності учеників. Тепер у львівському суді відбувається проти Пацака розправа за зневагу урядовця в службі.

— **Новознайдена память перебування гетьмана І. Мазепи в Галичині.** На засіданні гуманістичного виділу Української Наукової Асоціяції в Празі, що відбулося дня 22. м. м. д-р Володимир Січинський прочитав реферат під повищим наголовком. Літом 1934 р., у збірках старовинного Крехівського монастиря в Галичині, референт знайшов у розкішному виданні „Апостола" (Львів 1696 р.) сильно знищений запис про дар цього „Апостола" гетьманом І. Мазепою для Верхратського монастиря (заложений в 1678 р. і зліквідований в 1806 р.). Як свідчить запис, цей дар відбувся „в обозі" гетьмана підчас походу українських військ в 1705 р. Переведена автором аналіза палеографічних особливостей надпису не залишає сумніву, що належить до „козацького" скоропису XVII—XVIII. століття, так званого періоду розвитку українського скоропису. При тім референт подав коротку історію походу гетьмана І. Мазепи по Галичині і Волині в літі й осени 1705 р. Виконана В. Січинським мапа цього походу наглядно ілюструвала напрямок пересування українських військ, яких кінцевим конечним пунктом був Замость, обсаджений козаками 7. листопада 1705.

— **Нова промислова ділянка.** З ініціятиви Союзу Українок у Винниках відбувся в неділю, 17. ц. м. відчит інж. М. Гавриленка на тему „Лікарсько-промислові рослини в дрібному селянському господарстві як варстат праці". Відчит викликав велике заінтересування серед слухачів, яких було понад 200. Присутні висловили побажання, щоб українські господарські установи урухомили негайно свою організацію задля плекання і збуту лікарсько-промислових рослин.

— **Пошкодовані мають зголоситися.** По всій Галичині увихався довший час безробітний шевсар із Хшанова Ігн. Отрембський, представлявся як торговельний агент і брав завдатки мовби то для фабрики „Ойкос" у Катовицях і для Польського Інституту Видавничого в Катовицях. Тепер обманця арештували та замкнули в чортківській вязниці. Пошкодовані повинні зголошуватися.

— **Шестилітній хлопець здемаскував бандита.** Мешканець с. Вишнівця на Кремянеччині Карпо Максимчук продав своє господарство, щоби набути нове біля Луцька. Тимчасом гроші переховував у себе в хаті. Одного дня зголосилася до Максимчука стара бабуня й просила переночувати її. Максимчук згодився. Якраз тоді був у хаті 6-літній хлопець, якого батько, жид-орендар, виїзджаючи до міста, віддав під опіку Максимчукові. Увечорі, коли господарі поралися на подвірю, бабуня підійшла до грубки, де варилася вечеря, й всипала якогось порошку до горшків. Хлопець це спостеріг і побіг сказати господареві: той миттю зорієнтувався в ситуації й повідомив поліцію. Явився поліціянт, перебраний за селянина, і теж попросив переночувати його. Підчас вечері бабуня не хотіла нічого їсти, кажучи, що неголодна. Поліціянт арештував її. Виявилося, що це переодягнений бандит, який мав при собі револьвер і свистанку. Він всипав до горшків насонного порошку задля грабунку. Одночасно тою самою свистанкою зваблено кількох інших членів банди й арештовано.

— **Львівська хроніка.** До шпиталю забрали Степанію Данилишин з вул. Галерай 7, яка поварилася кипятком. — На Краківській вулиці авто потрутило 79-літнього кравця Сам. Ляйфера. Забрали його до шпиталю, бо зазнав струсення мізку.

— **Краєва хроніка.** В судовому будинку в Дрогобичі арештовано з доручення прокуратора д-ра Кавфмана у звязку зі спроневіренням 250.000 зол. — В Станиславові в часі процесу Цімермана, що застрілив приятеля жінки, вмер нагло на удар серця слідчий судя, 60-літній емерит Пясецький. — На 67-літню Марію Ногу з Верешиці пов. Городок напав у лісі, де збирала ріща, якийсь опришок, накинув їй мішок на голову і зрабував 365 зол., що були ощадністю з цілого її життя. — В касарні уланів у Бродах упав з коня Михайло Любусько зі Львова і вбився, вдаривши головою об замерзлу землю. — На ринку в Перемишлі набили польські ендеки по лиці Леона Туртельтавба, кореспондента краківського „Ілюстр. Курєра Цодзенного", за звіт з перемиського комуністичного процесу, некорисного для ендеків. — Біля Жабя і Яворника появилися знову вовки і нападають на худобу. — В м. Козелині пов. Горохів божевільний вбив сокирою свого брата і хотів убити свою матір. — В Буховичах повіт Мостиска знайшли в полі убитого господаря Мих. Телятинського. — У Станиславові засуджено на 2 роки Дмитра Майданського за комуністичну агітацію.

— **Помер Моіссі.** Відомий австрійський актор Александер Моіссі помер на запалення легенів. Це був один із найчільніших сучасних акторів старого клясичного стилю. Відомі його креації „Гамлета", у Шілерових песах, „Живому трупі" Толстого, з якими обїхав він неодну столицю європейських столиць. Моіссі мав незвичайно виразну дикцію та належав до найкращих декляматорів.

— **Лік на заздрість.** В Парижі живе лікар, др. Дюмулен, що займається не лише теоретично, але й практично проблемою заздрости. Він виходить із заложення, що заздрість стоїть у звязку з темпераментом, а лікар може темперамент управильнювати. І має видко успіхи серед пацієнтів, що приходять до нього масово. Він признає заздрісним відповідні дієти

Перш усього пацієнт не сміє пити алькоголю, кави або чаю. Вільно йому тільки курити. До того має позмозі займатися абстрактними науками, як фільософією, теольоґією або математикою. Спорт, ранішній півгодинний прохід після випиття холодної води натщо а до того їда маломясна і без гострих приправ доповнюють вилічення із заздрости.

— **Малярська память.** В Чельзеї напав на відому малярку К. Шеклетон на вулиці злодій і видер їй з рук торбину. Хоча ціла пригода тревала кілька секунд, малярка затямила собі фізіономію злочинця і побігши на поліцію, нашкіцувала його портрет. Він був такий подібний, що на його основі поліція арештувала незабаром злодія, що добре був їй знаний.

— **Ріжні вістки.** Остання еспанська статистика стверджує, що в краю є 15.000 безробітних учителів; шкіл там за мало. — У Капштадті епідемія чуми; досі 45 випадків смерти. — На захід від Мукдену в Ліюго згоріло 835 домів; підозрівають, що причина — політична. — 1. січня ц. р. Литва мала 2,476.154 мешканців, у цьому 1.190.534 чоловіків, 1,185.620 жінок; столиця Кавнас має 104.038 мешканців, Мемель 37.814. — З Англії виселили кінову артистку Тамару Десні, доньку російської артистки Десницької; вона хотіла дістати англійське підданство. — У Парижі відчинили виставу, присвячену „двом вікам французької слави" від 1610 до 1814 р. — В околиці Тульону в Альпах коло Гренобль відчули цього тижня тремтіння землі; є щілини в домах. — Літак швайцарської воздушної фльоти встановив новий рекорд їзди з пасажирами: 800 км. з Базель до Льондону перелетів з 14 пасажирами за 2 год. 29 хв. себто 315 км. за годину.— Над Каспійським Морем і Узбекістаном та в півд. Туркменії панують сильні снігові з напрямом на схід. — В одній фабриці в Москві склалася велика експльозія, в якій потерпіло 16 осіб. — В Бельгії є поверх 2 мільйони самоходів, так що на чотирьох мешканців припадає одна машина. — Професор палеонтольоґії, д-р Влада Петкович у Білгороді вискочив крізь вікно санаторії і вбився на місці. Причиною самогубства була невилічна недуга.

Дивогляди.

ТАЄМНА НЕДУГА.

Громадянин міста Моберлі, якого імя для нас байдуже, мав оригінальну недугу. Що кілька хвилин чув, як щось скрипить у його серці. Налякався він страшно і почав ходити по лікарях. Лікарі оглядали його, записували ліки, давали ради, а скрип виходив із нього далі. Нарешті найшов великого спеціяліста від внутрішніх недуг, що поставив добру діягнозу: це скриплять ґудзики при його штанах, коли рухаються шельки. Так став в Америці славним один лікар, що відкрив дивну недугу.

ДІТИ ЇДЯТЬ КАВІЯР.

Лікарі дитячої клініки в Казані ствердили, що кавіяр, який досі їли тільки смакуни, попиваючи горілочку, має дуже багато цінної вітаміни Д і є знаменитим ліком проти сухіт та англійської хороби. Досвіди ствердили, що 17 дітей із 20 видужало з англійської хороби, вживаючи кавіяру. Досі діти, що часом пробували стягнути з святочного стола батьків цю лакоминку, призначену для старших, діставали по пальцях!

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Інж. Павло Зробек, один із найкращих борців за волю України, кол. старшина австрійської армії, упокоївся в Лікбовицях у Мосту, Крусних горах 26. II., похоронений 1. III. 1935. в 41. році життя. Полишив жінку і дитину. **Вічна Йому Память!**

МАЛИЙ ФЕЙЛЕТОН.

Прихід весни.

Бувають такі події, що в редакції ніяк їх не перескочиш. Вибухне революція у Греції — мусить бути стаття; оженитьоя син англійського престола — мусить бути згадка, як не зараз, то бодай за тиждень, хочби це й не мало впливу на хід нашої політики.

Тільки десь запахне весною, вже несуть до редакції фейлетони, вірші, більші студії про мурашництво, масонів, Льомброва, офіціяльні комунікати — тощо.

Кілька тижнів тому блиснуло отак собі на жарт сонце, — і зараз Тиберій Горобець написав „Весну серед мурів". На другий день вернулись сніги; — щастя, що фейлетону не видрукували. Взяв наш фейлетоніст свій твір назад — хотів переправити „весну" на „зиму" і якось загаяв. Аж учора приніс його назад: „Но, тепер уже можете помістити... маємо весну".

І починається це так: „На далекій Гуцульщині розстелюються ще непроглядні плахти непорочно білого снігу і смерть затулює очі сміливим лещетарям..."

Не можна вимагати від фейлетоніста, щоб перечитував власні старі фейлетони. Зрештою, справді нелегко пізнати у нас весну. Ті, що сидять у редакції, мають на це інші способи. Весна — це пробудження до нового життя, вияв сили та енергії.

Отже „Відродження", „Союз Українок", „Наук. Т-во ім. Шевченка", „Народня Гостинниця", „Сільський Господар", „Маслосоюз" — скликають загальні збори. Люди менше вживають алькоголю, а більше зеленої трави; жінки змінюють свій фронт супроти мужчин, бо треба нових суконь і капелюхів; учені потребують відсвіжити свою (часом і свого) голову; директори гостинниці мусять нарадитись над тим, як збільшити фреквенцію гостей у часі, коли люди можуть ночувати на дворі; сільські господарі та корови починають виходити на поле і треба до цього заняти якесь становище.

Все це неохибні ознаки, звязані з далекосяжними подіями. Але є ще й інші. Коли член редакції вперше піднесе голову зпад паперів і запримітить, що вікна брудні, коли у статтях щораз частіше попадається „балканські" замісць „балтійські" та „дохід" замісць „провід", коли заприсяжений кіноман вагається, чи має взяти на вечір карту до кіна — то це знак, що йде весна.

Кажуть, що ще простіше вийти на вулицю — дихнути повними грудьми і поглянути на небо. Але журналіст, який раз зважився би на це, не написав би ніколи весняного фейлетону, бо волів би безпосередній контакт з природою.

А ніщо так не розсіває у нас ілюзій, як безпосередній контакт.

Жак Іжак.

З театру.

Великий Міський Театр: „ЛЮБОЩІ", песа на 3 дії А. Шніцлера.

Мабуть зовсім випадково склалось так, що на 40-літній ювилей артиста вибрали песу, що має рівно 40 літ. За кожним разом, коли бачимо такий давній твір на сцені і почуваємо себе трохи ніяково у моментах, коли повинні би зворушуватись, повторяємо собі, що твір — постарівся. Часто точніше булоб сказати, що постарілись ми. Чомусь інакше уявляємо собі нині на сцені трагедію двох молодих сердець дарма, що часописи щодня повторяють ті самі факти нещасливого кохання.

„Любощі" Шніцлера щось наче наше „Ой, не ходи Грицю", коли виключно взяти на увагу поступневий розвиток настроїв: від бадьорих тонів до тужливих зідхань, що кінчаються трагічним акордом. Треба конче дихнути на один вечір атмосферою безжурного студентського Відня, милого всміхненого Парижа — щоб сміятись і плакати там, де сміються і плачуть його герої. Шніцлер добував ефекти з тих буденних нюансів, якими вміють так добре орудувати французи, навіть дії не старався закінчувати ефектовним акордом. Остання дія кінчиться так, що можна би нині додати до неї ще одну, щоб завернути до первісного настрою І-ої дії — найкращого, найбільше драматичного.

Обстанова І-ої дії приготовлена з незвичайною дбайливістю; не розуміємо тільки, чому перекладчик каже героям цієї песи згадувати „Веселу вдовичку", яку Легар написав щойно 10 літ після „Любощів".

Грати таку песу важко; це мозаїка, що вимагає довгої праці. Дуже добрі були: ювилят Ратчка, Коссоцька та Якубінська, інші тільки — пересічні.

Відповідь ювилята на святочні промови, на телеграми та квіти була зразком щирости, скромности та дотепу: „Що я можу вам сказати нині? Те, що ви чули вже сотні разів від мене: „Спасибі!" А якби я почав говорити... ех! Зрештою я був приготований на ювилей ІІІ-ої кляси, а тут бачу ювилей І-ої кляси!" Всі були весело зворушені тоном тієї відповіди скромної та розумної людини. **м. р.**

З кіна.

Кіно-ревія „Колісей": „Злодій сердець" та ревія „Хай живе спорт".

Дія фільми йде в XVI. ст. у Фльоренції. Її зміст нагадує середновічну анекдоту, обовязково еротичну, з дворів всіляких більших і менших князів. Чому вона така безнадійно наївна, не знаємо, так як не знаємо, чому до реалізації такої марноти запрягли таких акторів, як Фредріка Марча, Фей Рей і Констанцію Беннет...

Ревію можна поділити на дві половини: добру і слабшу. До першої належать виступ реведерсів „Евгена" з новим репертуаром („Вероніка", „Серце", „Капрі"), танці Рельської й Островського, скетч „Непрошені гості", дуже добра була весела інсценізація „Баба від кочиком" і сольовий виступ п. Белявського з репертуаром своїх пародій. Вже сама поява цього симпатичного актора викликує на салі незвичайно приємний настрій й тому не дивниця, що публика доброї пів години не пускає його зі сцени. Подобався теж п. Заєнда своєю культурною інтерпретацією пісень. Решта програми слаба й нецікава, а вже найгірше еспанська інсценізація, в якій крім танків балету й Островського нема нічого. Це зовсім зрозуміле, коли зважити, що провідник ревії, п. Сціварський, виставив уже 28 ревій! Хіба найкращий талант вичерпається в такому часі. **(ет.)**

Дописи.

ЛУЦЬК.

Панахида за Шевченка. В неділю 10. березня ц. р. в луцькому катедральному соборі відбулася жалібна урочистість, звязана з роковинами смерти Шевченка. Мимохіть, а може подекуди і свідомо, ця урочистість набрала характеру національної маніфестації. Як уже відомо, москалі вживають усіх заходів, щоб не допустити до розмосковлення Собору, хоча є їх тут лиш невеличка жменька. Українці використали тому цей день, щоб показати, що вони є господарями у своїй церкві. „Певний" табор виявив делікатний такт і, щоб не відстрашити широких кругів українців, у своєму жалібному оголошенні не назвав жодної своєї установи. Тому до Собору пішли всі без ріжниці таборів і поглядів. Тисячі виповнили свій Собор, а багато мусіло залишитись біля нього. Ця поважна українська маса переважно селянська робила сильне вражіння. Службу Божу і потім панахиду відправив в окруженні духовенства епископ Полікарп, який перед початком панахиди сказав гарне слово про великого співця та пророка українського народу. На панахиді був віцевоєвода Голлевський і повітовий староста Неціонгевич.

Дві драстичні події. Луцьк пережив дві драстичні події, про які все ще не вгавають балачки, а саме: Поперше, тут відбувся зїзд „леґіону млодих", на якому делегат з Варшави у своїй промові заявив, що польський нарід повинен боротися з двома інтернаціоналами — комуністичним і католицьким. На салі повстала констернація. Завісу спущено і більше вона не піднялась. Як кажуть, цей зїзд „леґіону млодих" буцімто відбувався під протекторатом одного волинського достойника-адміністратора. — Друга подія мала зовсім інший характер. Кіно „Слоньце", власниками якого є жиди, приготовили до висвітлення фільму польської продукції „Оборона Ченстохови" й запросило на неї католицьке духовенство з його найвищим достойником. Та, як звичайно, пустили перед цією фільмою додаток — пляжу з жінками в дуже „відкритих" костюмах і не зовсім скромних позах. Повстало замішання: духовні особи поспішно покинули кіно. Словом, власники кіна жиди не доміркувалися, що й коли можна висвітлювати для духовних осіб.

РІДНА ШКОЛА БУДУЄ ОСНОВИ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ МАЙБУТНОСТИ!

СПОРТ.

10-ЛІТТЯ С. К. „РУСЬ“ В УЖГОРОДІ.

В літі цього року святкуватиме С. К. „Русь“ в Ужгороді ювилей з приводу свого десятиліття. Історія тих десяти літ виказує, що Русь з малого клюбу стала репрезентантом Закарпаття в повному значінні цього слова. Досить згадати, що за тих 10 років „Русь“ виховала поважне число грачів, поставила гарну площу з трибуною, здобула 6 разів мистецтво Підкарпатської Руси і Східної Словаччини і раз навіть мистецтво цілої Словаччини. Досі „Русь“ 6 разів була поза границями Чехословаччини, де з великим успіхом боронила своїх барв і заступала гідно закарпатський спорт.

В останньому часі „Русь“ дещо підупала, головно через відсутність розбитого Кобзаря, який ще не в силі виступити до змагань. Та всеж таки ніхто не сподівався, що „Русь“ програє хин. неділі з кошицьким Ч. С. К. 2 : 4, що при одночасній виграній головного суперника „Руси“, А. Ц. С. Нова Весь з М. Ш. Е. Мукачів 4 : 0, висунуло Нову Весь у табелі перед „Русю“ ріжницею 3 пунктів. Треба сподіватися, що в цю неділю граючи з А. Ц. С. Нова Весь на свому грищі в Ужгороді, „Русь“ вирішить змагання у свою користь. Евентуальна програна „Руси“ перечеркнулаб її вигляди на мистецтво мабуть остаточно.

Мукачів. С. К. ДУХНОВИЧ — С. К. СЛОВАН 7:2 (4:0).

Змагання товариські.

—o—

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Роман Завадович: НА ДВОРІ ЦАРЯ ГОРОХА, драматизована казка-правда в 2-ох відслонах з прольогом і епільогом. Львів, 1935. Накладом В-ва „Світ Дитини“. Стор. 32; ф. 16°

Д-р Кардо Коберський: ВЕЛИКІ ПРОБЛЕМИ. — Львів 1935. Накладом „Самоосвіти“. Стор. 40, ф. 16°.

Д. Коренець. Д-Р ТЕОФІЛЬ КОРМОШ, нарис його життя і праці. Перемишль 1935. Накладом Т-ва „Віра“ і „Народній Дім“. Стор. 32, ф. 16°.

Одесь Підгірський: ВІД КРЕМЯНИЦІ ДО РУПІНИЦІ. Оповідання з історії культури. Львів, 1935. — Накладом В-ва „Світ Дитини“. Стор. 48, ф. 16°.

ЖУРНАЛИ.

PŁOMYK, tygodnik dla dzieci i młodzieży Warszawa 25. marca 1935. R. 19. № 29.

PŁOMYCZEK, tygodnik dla młodszych dzieci. Warszawa 25. marca 1935. R. 19. № 29.

Збирайте датки і дарові книжки для заспокоєння духових потреб наших заточенців і шліть на адресу Т-ва „Просвіта“ у Львові, Ринок 10.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Неділя, 24. III. год. 3·30 поп. „Мій коханий дурнику“.
Неділя, 24. III. год. 7·30 веч. „Любощі“.
Понеділок, 25. III. год. 7·30 веч. „Крик“.

Театр Ріжнородностей.

Неділя, 24. III. год. 7·30 веч. „Подружий мечт“.
Понеділок, 25. III. год. 7·30 веч. „Подружий мечт“.

Кіна.

АДРІЯ: „Невидний чоловік“.
АПОЛЬО: „Для тебе співаю“ (з Ів. Кепурою).
АТЛЯНТИК: „Нові люди“ (Песня о щасті).
ВАНДА: „Серце велитня“, „Пісня життя“.
ҐРАЖИНА: „Молодий ліс“.
КАСІНО: „Весела вдова“ оперетка Легара (з Мор. Шевальє та Мекдональд).
КОЛІСЕЙ: „Зводій сердець“, ревія „Хай живе спорт“.
КОПЕРНИК: „Петрусь“ із Фр. Ґаль і „Флїп і Флап у країні забави“.
МАРУСЕНЬКА: „Ярмо кохання“, „Ворог жінок“.
МІРАЖ: „Щойно вчора“.
МУЗА: „Весняний вальс“, „Твої уста говорять неправду“.
ПАКС: „Історія св. Тереси від Дитятка Ісус“.
ПАЛЯС: „Вероніка“. (Франціска Ґаль).
ПАН: „Світ належить до тебе“ Ґрета Ґарбо.
РАЙ: „Дочка ген. Панкратова“.
СВІТ: „Син Кінг-Конга“, комедія „Князь Аркадій“.
СОНЦЕ: „Відважний хлопець“ і ревія.
СТИЛЕВЕ: „Римські скандали“ (Еді Кантор) і ревія „Хочу з паном у Закопанім“.
УТІХА: „Білий птах“ і ревія.
ХИМЕРА: „Прапор волі“, „Бастер Кітон як гольмникар“.

Закордонне радіо.

Неділя, 24. березня 1935.

Відень (506,8) 11·45 Симф. концерт, 12·55 Легка музика, 18·05 Тріо на форт., скр. і віольончелю, 19·25 „Пташник з Тиролю“ оп. Целєра, **Братислава** (298,8) 16·00 Твори Недбаля, **Кошиці** (259,1) 17·55 Циг. музика (слов. пісні), **Прага** (470,2) 9·15 Давні чеські поліфонічні твори, 10·00 Терцет Дворжака, 12·15 Сальон. музика, **Париж** (1648) 16·00 Симф. концерт, 19·30 Пісні, 21·00 „Будь де Неж“ оп. Офенбаха, **Берлін** (356,7) 12·00 Вес. полудне, 18·20 Вес. авд., 19·30 „Кармен“ оп. Бізета, **Франкфурт** (251) 17·20 Пісні й форт., 18·30 „Моя жінка — панночка“ комедія Кунце, **Гамбурґ** (331,9) 15·03 Весн. мельодії (муз., сп.), **Кеніґсвустергавзен** (1571) 15·40 „Лїбесслідер Вальцер“ Брамса (вок. квартет, форт.), **Кельн** (455,9) 17·30 „Валькірія“ оп. Ваґнера, **Ляйпціґ** (382,2) 11·30 Кантата Баха „Шавет дох...“, 19·00 Бахові твори, 20·00 Танки одного століття, **Мінхен** (405,4) 10·40 Шуманові твори, 13·00 Муз. поранок, **Будапешт** (550,5) 12·30 Муз. поранок, 15·50 Циг. музика, 20·15 Концерт, **Мілано** (368,6) 17·00 Симф. концерт, **Рим** (420,8) 20·45 „Княжна циркова“ оп. Кальмана.

Понеділок, 25. березня 1935.

Відень (506,8) 14·00 Спів, 18·25 „Зиґфрид“ оп. Ваґнера, **Братислава** (298,8) 17·10 Спів, **Кошиці** (259,1) 17·10 Для Закарпаття, **Мор. Острава** (269,5) 17·35 Спів, **Прага** (470,2) 19·30 „Манон Леско“ оп. Пуччінія, **Париж** (1648) 13·15 Концерт, 19·50 Літ. хроніка, 21·00 Театр. вечір. **Білгород** (437,3) 17·00 Пісоньки, **Берлін** (356,7) 14·15 Скрипка та форт., 22·40 Концерт, **Гамбурґ** (331,9) 11·00 Пісні **Гайльсберг** (291) 18·20 Нар. пісні, **Кеніґсвустергавзен** (1571) 17·50 Грецькі солісти, 21·00 Танк. музика, 23·00 Кончерто Ґроссо ґ-моль Генделя, **Кельн** (455,9) 16·00 Орх. концерт, 17·50 Славні конц. етюди, 20·10 Давня камер. музика, **Ляйпціґ** (382,2) 21·00 Симфонія а-дур Брікнера, **Мінхен** (405,4) 15·10 Нар. пісні, 17·50 Весняна соната Бетовена, 22·30 Бахові твори, **Будапешт** (550,5) 12·30 Муз. поранок, 18·45 Форт., 21·05 „Сумерк богів“ оп. Ваґнера, **Мілано** (368,6) 19·00 Камер. музика, 22·00 Камер. концерт, **Рим** (420,8) 17·30 Сп. ресітал Ол. Трієнті (сопран), 22·00 Танк. музика.

Львівське радіо.

Неділя, 24. березня 1935.

9·00 Ранішня авдиція, 10·00 Богослуження; фрагменти з оп. „Галька“ з гр. пл., 11·57 Сиґнал часу, 12·03 Метеорол. вістки, 12·05 Сільва рерум, театр. репертуар, 12·15, 13·10 Муз. поранок; спів (Тартило-Барді), 14·00 Здоровлю тебе гр. пл., 15·00 Чвертьгодина жінки-хліборобки, 15·15 Краковяки з гр. пл., 15·22 Огляд ринків рільних продуктів, 15·35 Пісоньки Е. Бодо з гр. пл., 15·45 З весною ростуть сподівання, гутірка, 16·00 Концерт солістів (форт., спів: Мосаковський), 16·40 Рецитації прози, 17·00 Пісоньки в вик. Данового хору, 17·40 Про Сильвика та Сильвінку — фінська байка Топеліюса, 17·50 Культура життя „Дякую, добридень, до побачення“, 18·00 Концерт, 18·45 Життя молоді, 19·08, 21·45, 22·00 Спорт. вістки, 19·15 Авд. німецької молоді „Ми молоді“, 19·45 Подорожуймо: „Весна в Татрах“, 20·00 Легка муз., спів, 20·45 Вечірний денник, 20·55 Пять хвилин перед спектаклем Юрія Тепи, 21·45 Льожа Глумливців, 21·30 Що читати, 22·05 Реклям. концерт, 22·15 Концерт творів Едв. Ґріґа (симф. орх. форт.) 23·05 Сальон. музика.

Понеділок, 25. березня 1935.

6·30 Ран. авд., 7·50 Практичні вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 11·57 Сиґнал часу, 12·03 Метеорольоґ. вістки, 12·05 Концерт, 12·50 Хвилинка для жінок, 12·55 Полудн. денник, 13·00 Симф. твори з ґр. пл., 13·45 З ринку праці, 13·50 Експорт, 13·55 Біржа, 14·30 Легка музика з ґр. пл., 15·45 Концерт орх., 16·30 Оповідання для мол. дітей Старого Доктора, 16·45 Чвертьгодина славних артистів із ґр. пл., 17·50 Куток мови, 18·00 Спів (Марія Тромпчинська), 18·15 Фраґм. із „Небожеської комедії“, 18·30 Реклям. концерт, 18·45 Підгалянські мельодії з гр. пл., 19·15 Пастир наших часів і нашої памяти, 19·25, 19·30 Спорт. вістки, 19·35 Саксофон. дует, 19·50 Актуальний фейл., 20·00 Форт. ресітал (твори Баха з поясненнями), 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 Трансм. з Варшави: Муз. ком. „Пісоньки про Надію“ муз. Е. Штравса, 22·30 Фейл.: „Памятник трагічного кохання — Маріяна Д'Алькофарадо“, 22·45 Сальон. музика з ґр. пл.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Доляр у Львові у приватних оборотах 5·25—5·75 зол.

Нім. марка 1·95—2·05, фр. франки 34·80—35·10, шв. франки 171·50—172·00, фунти стерлінги 25·00—25·30, австр. шілінги 99·00—100·00, чеські корони 21·50—21·90. рум. леви 32·00—35·00, ліри 44·00—45·00.

Золото: Доляри 8·88—8·91, Франки фр. 33·90—34·30, Дукати 81·00—81·60, Корони 35·80—36·40, Рублі 45·00—46·00.

Срібло: Корони австр. 0·34, Рублі 1·35, Фльорени 0·85, 1 ґр. ср. 0·07—0·08.

Заставні листи.

4 1/2 проц. дол. Т. К. З. 45·00—47·00, 5 проц. дол. Б. Г. 53·00—54·50, 4 проц. Зол. Б. Г. 44·00—46·00, 4 1/2 проц. Зол. Б. Г. 47·00—49·00, 4 1/2 проц. Ком. Б. Кр. 52·50—54·00, 4 проц. Б. Г. К. 62·00—65·00, 4 1/2 проц. Б. Г. К. 62·00—64·00, 4 проц. позичка м. Львова 45·00—46·00.

Премівки.

Долярівки 50·00—55·00, Інвестиційні 112·50—115·50, Будівельна 46·00—47·50.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в дні 23. березня ц. р. кооперативам платив за:

	льоко Львів	
1 кг. масла франко магазин	2·50	зол.
1 л. молока	0·15	„
1 л. сметани	0·60	„
1 к. яєць	2·20—2·25	„

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло, молоко, сметану ат яйця вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що від 23. березня ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С.“ у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята		за 1 кг.	2·50	зол.
Молоді кури	I. кл.	„	1·00	„
Старі „	„	„	0·80	„
Підгодов. качки	„	„	1·10	„
„ індики	„	„	1·10	„
„ індички	„	„	1·25	„
Пантарки	„	„	1·25	„
Молоді голуби за пару			0·50	„

Птицю приймає в скількости визначеного приділу для кожного доставця.

ОПОВІСТКИ.

Замісць квітів на могилу Дорогої Сестри бл. п. **Володимири з Лисецьких Радзикевичевої** зложили 15 зол. на голодуючих в Яворівщині — Зиновія й Володимир **Мармаші** в Зашкові. 1160

Оповістка. Дня 12. квітня 1935 р. відбудуться **Звичайні Загальні Збори Товариства Українсько-руських Правників у Львові** зі звичайним денним порядком. Збори відбудуться в домівці Тов. „Українська Бесіда“ у Львові, вул. Рутовського ч. 22. (Дім Народний, I. поверх) в год. 6 вечором — або в год. 7. вечором того самого дня при якийнебудь числі приявних членів. Головна Рада Товариства Українсько-руських Правників. Львів, дня 12. березня 1935. З. Лукавецький, голова. Володимир Іванець секретар. 1158

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Коперти під повдри 200/140 тревалі і чепурні 5·90, пошевки з медаполяму 1·90—2·75, яськи 75 сот., професійні памяті 4·90. Фабрика білля „Астра“, Львів, Сикстуська 2. 1159

Продам віллю I. п. 11 убікацій, комфорт, город. Найздоровіша околиця, близько церква. Адміністрація під „Личаків“. 3–5

Англійського хто бажає навчитися ще до ферій легкою, найкращою й швидкою методою, зголоситься до адм. „Діла“ під „Англійське“. 1156 в 2–3

До матури гімн. приготовлю заіскованих листами. Зголошення до адм. „Діла“ під „Успіх“. 1156 б 2–3

Львів, сонячна вілля, вільні мешкання, город, продає власник. Посередники виключені. Листопада 17. Яріміна. 1–3

Дешево приготовляю екстерністів до матури (латина, грека, математика, фізика та інші предмети). Зголошення до адм. „Діла“ під „Солідність“. 1156 1–3

Господині до ведення домашньої господарки на приходстві у безженного священика в гірській околиці при залізниці близько Сколього потрібна від зараз. Платня згідно з умовою. Зголошення до адміністрації „Діла“ під „77“. 1–4

ОГОЛОШЕННЯ.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“. Львів, Ринок 10.